

BRL ‘De Erkende Molenmaker 2012’

Vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit
van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM)
op 23 november 2012

ALGEMENE INFORMATIE BIJ DEZE UITGAVE

Deze beoordelingsrichtlijn is op 23 november 2012 door het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit vastgesteld en zal met ingang van 1 januari 2013 worden gehanteerd voor het uitgeven van het certificaat 'De Erkende Molenmaker'.

Toelichting op de voorgeschiedenis

In 2002 is de eerste versie van 'De Erkende Molenmaker 2012' tot stand gekomen in opdracht van de Nederlandse Vereniging van Molenmakers (NVVM). Deze versie heette 'De Erkende Molenmaker'. Tussen 2006 en 2011 is een achttal bedrijven erkend als erkend Molenmaker volgens 'De Erkende Molenmaker'. De audits werden uitgevoerd door Hobéon Certificering, steeds door een auditteam met daarin een bedrijfskundig onderlegde auditor en een molen-vakinhoudelijke auditor. In 2011 bestond de wens om de erkenningsregeling aan te passen en op een hoger niveau te brengen. De NVVM heeft daartoe Hobéon gevraagd hiervoor een voorstel te doen. Eind 2011 is dit besproken. Naar aanleiding daarvan is een tweede versie gemaakt die goedgekeurd is door het bestuur van de NVVM. Op 23 november 2012 is de BRL door het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit vastgesteld.

Onderwerp

Het onderwerp van deze erkenningsregeling is het molenmakersvak zoals dat uitgevoerd wordt door molenmakersbedrijven. Dit omvat zowel restauratie, onderhoud als nieuwbouw van molens. Waar in deze BRL sprake is van 'molenmaker' wordt molenmakersbedrijf bedoeld.

Eisen

De eisen waaraan een molenmakersbedrijf dient te voldoen, wil het in aanmerking komen voor erkenning als 'Erkend Molenmaker', staan vermeld in deze BRL.

Toetsing en cyclus

Zie auditprotocol.

Beheer

Deze beoordelingsrichtlijn is opgesteld door mw. M. Maring van Hobeón Certificering n.a.v. de oudere erkenningsregeling 'De erkende Molenmaker' welke was opgesteld door de Nederlandse Vereniging van Molenmakers (NVVM). De beoordelingsrichtlijn is eigendom van de NVVM en wordt beheerd door de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM). Het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Restauratiekwaliteit, ondergebracht bij ERM, beheert deze beoordelingsrichtlijn inhoudelijk. De actuele versie van deze beoordelingsrichtlijn staat op de website van ERM (www.stichtingERM.nl) en is op elektronische wijze tegen ongewenste aanpassingen beschermd. Het is niet toegestaan om wijzigingen aan te brengen in de originele en door het CCvD Restauratiekwaliteit goedgekeurde en vastgestelde teksten met het doel hieraan rechten te (kunnen) ontlenuen.

© 2012 Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg

Vrijwaring

ERM is behoudens in geval van opzet of grove schuld niet aansprakelijk voor schade die bij de certificatie-instelling, het gecertificeerde bedrijf of derden ontstaat door het toepassen van deze beoordelingsrichtlijn met de bijbehorende uitvoeringsrichtlijn

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	5
1.1	Algemeen	5
1.2	Onderwerp	5
1.3	Geldigheid	5
1.4	Begrippenlijst	5
2	Procedure verkrijgen erkenning / certificaat	8
2.1	Start	8
2.2	Intake gesprek	8
2.3	Initiële toets	8
2.4	Afgifte van het certificaat	9
2.5	Externe kwaliteitsbewaking	9
3	Eisen aan de erkende molenmaker	9
3.1	Molenmaker	9
3.2	Basiseisen	9
4	Eisen aan het beleid en de kwaliteitszorg	10
4.1	Identiteit en bedrijfsprofiel	10
4.2	Inzicht in producten, dienstverlening en advisering	10
4.3	Serviceverlening	10
4.4	Strategische visie	10
4.5	Doelstellingen geformuleerd	10
4.6	Verantwoordelijkheden bij de directie	10
4.7	Evaluaties	11
4.8	Klachten	11
4.9	Klanttevredenheidsverklaringen	11
4.10	Continuïteit	11
4.11	Externe kwaliteitsbewaking	11
5	Kennis en kunde binnen het bedrijf	11
5.1	Kennis en directie	11
5.2	Voldoende eigen personeel met kennis van molenmakersvak	11
5.3	Functieomschrijvingen	11
5.4	Hiërarchische verhoudingen	12
5.5	Overzicht kennis en kunde	12
5.6	Scholingsplan	12
6	Primair proces	12
6.1	Wijzigingen t.o.v. bestek	12
6.2	Offertes	12
6.3	Opdrachtaanvaarding	12
6.4	Goederen ter beschikking gesteld door opdrachtgever	12
6.5	Bestellen materiaal en goederen	12
6.6	Ingangscntrole en keuring	12
6.7	Tijdelijke huisvesting	13
6.8	Materieel en gereedschap	13
6.9	Aanvullende werkinstructies	13
6.10	Bijzondere processen en kritische omgevingscondities	13
6.11	Oplevering	13
7	Secundair proces	13
7.1	Arbobeleid	13
7.2	Personeelsbeleid	13

8	Kwaliteit in de keten.....	13
8.1	Selectie onderaannemers.....	13
8.2	Selectie toeleveranciers	14
9	Kwaliteit eindproduct	14
9.1	Gerealiseerd werk.....	14
9.2	Verantwoording van het werk (technisch)	14
9.3	Verantwoording van het werk (restauratie-ethisch).....	14
10	Eisen aan externe kwaliteitsbewaking.....	14
10.1	Algemeen.....	14
10.2	Frequentie.....	15
10.3	Sanctiebeleid	15
10.4	Deskundigheid	16
10.5	Onafhankelijkheid	16
	Bijlage 1: model tekst certificaat	17
	Bijlage 2. Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit	18

1 Inleiding

1.1 Algemeen

De eisen van deze beoordelingsrichtlijn worden door de certificatie-instellingen gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag voor c.q. de instandhouding van een certificaat van erkenning op basis van de BRL 'De Erkende Molenmaker 2012'.

Naast de eisen die in deze beoordelingsrichtlijn zijn vastgelegd, stellen de certificatie-instellingen aanvullende eisen in de zin van algemene procedure-eisen van certificatie, zoals vastgelegd in het algemeen certificatiereglement van de betreffende instelling. Via de certificatie-overeenkomst stemt het bedrijf in met het certificatiereglement van de certificatie-instelling.

Voor 'certificaathouder' dient in dit document eveneens 'aanvrager' te worden gelezen en omgekeerd.

1.2 Onderwerp

Het certificaat heeft betrekking op het werkterrein 'molenmaker' zijnde een bedrijf gespecialiseerd in het bouwen, onderhouden en restaureren van Nederlandse als beschermde monumenten aangewezen molens en de hiervoor van belang zijnde voorbereidingen, vakbekwaamheid, kwaliteitsbewaking, procesbewaking en bedrijfsvoering. Het is een ambachtelijk bedrijf dat geregistreerd staat als hoofdaannemer in de bouwnijverheid met grote kennis van (soorten) molens, de historische constructiemethoden, toegepaste materialen en technieken in molens.

Een molenmaker werkt samen of treedt op als hoofdaannemer voor andere vakdisciplines, zoals metselaars, voegers, schilders, smeden en rietdekker. Hij moet inzicht hebben in hun werkzaamheden om het werk van deze partijen te kunnen beoordelen.

Onder de term 'molen', zoals hierboven gebruikt, wordt verstaan molens die gebouwd werden of worden om een werktuig mee aan te drijven. Molens die enkel bedoeld zijn om elektriciteit mee op te wekken – windturbines- vallen hier buiten.

1.3 Geldigheid

Met ingang van 1 januari 2013 worden kwaliteitsverklaringen afgegeven op basis van het voorliggende document.

1.4 Begrippenlijst

Aandachtspunt	Een afwijking die wordt geconstateerd op punten die niet van invloed zijn op de kwaliteit van het restaureren of die geen direct risico betekenen voor het object.
Audit	Ook wel 'toets' genoemd (initiële toets, controletoes, herhalingstoets), een bezoek waarin de auditoren van een certificerende instelling vaststellen of molenmaker aan de eisen van de BRL, 'De Erkende Molenmaker' voldoet. Op basis van de bevindingen uit de audit beslist de directeur van de certificerende instelling. Bij een positief oordeel ontvangt het molenmakersbedrijf een certificaat.
Certificatie-instelling	Ook certificerende instelling genoemd. De partij die verantwoordelijk is voor de externe kwaliteitsbewaking. De certificatie-instellingen voldoet aan de eisen die gesteld zijn in hoofdstuk 10 van deze BRL.

Conserveren	De aangetroffen staat handhaven en desintegratieprocessen onderbreken.
Controletoeets	Tussentijdse toets of audit waarin een auditor of auditteam van de certificerende instelling nagaat of het molenmakersbedrijf nog aan de eisen van de BRL, 'De Erkende Molenmaker' voldoet en de erkenning voortgezet kan worden.
Documentanalyse	Ter voorbereiding op de initiële en de herhalingstoetsen voert de certificerende instelling een analyse uit van een vast omschreven aantal documenten die het bij het molenmakersbedrijf heeft opgevraagd.
Erkenning	Bewijs dat het molenmakersbedrijf voldoet aan de eisen van de BRL 'De Erkende Molenmaker' voldoet. Een erkenning wordt afgegeven door een certificerende instelling in de vorm van een certificaat.
Externe kwaliteitsbewaking	Een certificerende instelling bewaakt als externe partij of het systeem van interne kwaliteitsbewaking en de uitvoeringspraktijk van het molenmakersbedrijf aan de eisen van de BRL 'De Erkende Molenmaker', voldoet.
Herhalingstoets	Eerste toets of audit van een nieuwe toetscyclus van drie jaar waarin een auditteam van de certificerende instelling met verschillende auditoren nagaat of het bedrijf nog aan de eisen van de BRL 'De Erkende Molenmaker' voldoet en de erkenning als erkend molenmakersbedrijf voortgezet kan worden. Een herhalingstoets in het kader van de BRL 'De Erkende Molenmaker' duurt een hele dag en leidt tot een nieuw certificaat.
Initiële toets	Eerste toets of audit waarin een auditteam van de certificerende instelling nagaat of een molenmakersbedrijf aan de eisen van de BRL 'De Erkende Molenmaker' voldoet en erkend kan worden als erkend molenmakersbedrijf. Een initiële toets duurt een hele dag en vindt plaats met een auditteam van verschillende auditoren.
Instandhouding	Het proces van voorbereiding en uitvoering gericht op het fysiek handhaven en laten functioneren van objecten en hun onderdelen door middel van conserveren, repareren, restaureren, vernieuwen en onderhouden.
Molen	Onder de term 'molen', zoals hierboven gebruikt, wordt verstaan molens die gebouwd werden of worden om een werktuig mee aan te drijven. Molens die enkel bedoeld zijn om elektriciteit mee op te wekken – windturbines- vallen hier buiten.

Molenmaker	Een bedrijf gespecialiseerd in het bouwen, onderhouden en restaureren van Nederlandse, als beschermde monumenten aangewezen, molens en de hiervoor van belang zijnde voorbereidingen, vakbekwaamheid, kwaliteitsbewaking, procesbewaking en bedrijfsvoering. Het is een ambachtelijk bedrijf dat geregistreerd staat als hoofdaannemer in de bouwnijverheid met grote kennis van (soorten) molens, de historische constructiemethoden, toegepaste materialen en technieken in molens. Een molenmaker werkt samen of treedt op als hoofdaannemer voor andere vakdisciplines, zoals metselaars, voegers, schilders, steenhouwers, smeden en rietdekker. Hij moet inzicht hebben in hun werkzaamheden om het werk van deze partijen te kunnen beoordelen.
Monument	Een onroerend goed geregistreerd als beschermd monument door rijk, provincie of gemeente.
Onderhouden	Conserveren en/of repareren met in principe een regelmatige interval van een maximaal aantal jaren, om te voorzien in een periodiek voorzienbare behoefte en om ingrijpender werkzaamheden te voorkomen.
Opdrachtgever	De opdrachtgever van het bedrijf, in het geval van een aannemer is dit doorgaans de principaal in het bouwproces, eventueel vertegenwoordigd door zijn architect of adviseur.
Referentielijst	Een lijst die het bedrijf ter voorbereiding op de initiële toets maakt. Met de lijst toont het molenmakersbedrijf aan dat het de afgelopen vijf jaar voor diverse opdrachtgevers restauratiewerkzaamheden heeft gerealiseerd aan molens met rijks- gemeentelijke- of provinciale-monumentenstatus. De lijst biedt een overzicht van alle opgeleverde werken van de laatste vijf jaar en van de onderhanden werken. Per werk wordt aangegeven of het een rijks-, provinciaal of gemeentelijk monument betreft. Indien beschikbaar, wordt het monumentnummer, genoemd. Tevens het adres, de globale gerealiseerde omzet (per project en per jaar), de soort werkzaamheden en de naam van de opdrachtgever en/of architect. De omzet dient als indicatie van de omvang en complexiteit van het werk en de capaciteit van het bedrijf. Van de in uitvoering zijnde werken geeft het bedrijf een korte omschrijving van de aard en omvang van de werkzaamheden. (zie 4.2).
Renoveren	Werkzaamheden aan een object dat niet geregistreerd is als beschermd monument, met als doel de technische en economische levensduur te verlengen en het functioneren en het comfort te bevorderen, door het moderniseren met moderne technieken en materialen en het verhogen van prestaties door het toevoegen, vernieuwen of veranderen.
Repareren	Herstellen, zo veel mogelijk plaatselijk, met zo weinig mogelijk middelen, met zo veel mogelijk hergebruik en zo weinig mogelijk vervanging, verandering of toevoeging (ook in het kader van het onderhoud).

Restaureren	Werkzaamheden aan een monument, die het onderhoud te boven gaan, inhoudende het in stand houden, revalideren en vitaliseren van een monument. Restauratie is gericht op respectvol behoud, herstel en herbestemming.
Tekortkoming	Een ernstige afwijking die leidt tot direct te nemen maatregelen n.a.v. een audit.
Toetscyclus	De driejaarlijkse cyclus die begint met een initiële toets en een controletoes in het eerste jaar. In het tweede en derde jaar vinden controletoesen plaats. Na drie jaar is de cyclus rond. In jaar vier en start een nieuwe drie jaarlijkse cyclus met een herhalingstoets, etc.
Verbeterpunt	Een minder ernstige afwijking dan een tekortkoming, die moet leiden tot maatregelen binnen een af te spreken termijn.

2 Procedure verkrijgen erkenning / certificaat

2.1 Start

De aanvrager van de erkenning besluit in aanmerking te willen komen voor de erkenning BRL, 'De Erkende Molenmaker 2012'. Vervolgens wordt de certificerende instelling benaderd om de procedure te starten. De aanvrager bereidt zich hierop voor door onderbouwing van het voldoen aan de eisen van de BRL 'De Erkende Molenmaker 2012' te verzamelen.

Het molenmakersbedrijf beschrijft het eigen bedrijfsprofiel met aandacht voor het werkterrein, de bedrijfsgeschiedenis, specialiteiten, kennis, vaardigheden en de ethiek van restaureren, zie paragraaf 4.1.

2.2 Intake gesprek

De procedure treedt in werking op het moment dat een molenmakersbedrijf contact opneemt met de certificatie-instelling om zich te laten certificeren. Er wordt met het bedrijf een afspraak gemaakt om een intakegesprek te voeren waarin wordt nagegaan of het bedrijf al dan niet gereed is om het certificeringstraject te starten. Op basis van het intakegesprek kan het bedrijf bepalen of en eventueel wanneer het zich wil laten certificeren. Als het bedrijf daartoe besluit neemt het contact op met de certificatie-instelling en dient het een formele aanvraag in.

2.3 Initiële toets

Ter voorbereiding krijgt de certificatie-instelling inzage in een aantal documenten waaronder een referentielijst van onderhanden en gerealiseerde werken over de afgelopen vijf jaar (zie 4.2). De certificerende-instelling voert op basis van deze documenten een documentbeoordeling uit. Tijdens de initiële toets onderzoekt de certificatie-instelling of het kwaliteitssysteem en de uitvoeringspraktijk van de aanvrager in overeenstemming is met de BRL 'De Erkende Molenmaker 2012'. De certificatie-instelling stelt van de initiële toets een rapportage op die als basis dient voor het verlenen van het certificaat.

2.4 Afgifte van het certificaat

Het certificaat wordt conform het algemeen reglement van de certificatie-instelling afgegeven wanneer de initiële toets (zie paragraaf 2.3) in positieve zin is afgerond.

Op het certificaat wordt vermeld:

- naam BRL ('De Erkende molenmaker 2012'), naam en datum van vaststelling van de BRL door het CCvD Restauratiekwaliteit;
- naam bedrijf;
- de (juridische) onderdelen van het bedrijf die voldoen aan deze beoordelingsrichtlijn;
- het werkterrein volgens paragraaf 1.2. van deze beoordelingsrichtlijn;
- uitgiftedatum en vervaldatum en nummer van het certificaat.
- ondertekening van het certificaat door de directie van de certificerende instelling

Voor de naamsvermelding op de certificaten het volgende afgesproken:

- Er kan maximaal één bedrijf op een certificaat staan (zijnde één rechtspersoon).
- Het betreffende bedrijf dient een molenmakersbedrijf te zijn.
- Eventuele handelsnamen waarmee de betreffende rechtspersoon zich op de markt profileert kunnen vermeld worden.

2.5 Externe kwaliteitsbewaking

Na afgifte van het certificaat wordt door de certificatie-instelling controle uitgeoefend zoals beschreven in het 'Auditprotocol bij de BRL De Erkende Molenmaker 2012'.

3 Eisen aan de erkende molenmaker

3.1 Molenmaker

De aanvrager of certificaathouder is een natuurlijke persoon of rechtspersoon:

- die conform de wettelijke bepalingen zelfstandig en voor eigen rekening en risico het bedrijf uitoefent van molenmaker, (mede) gespecialiseerd in de restauratie en
- die als duurzame organisatie in het maatschappelijke verkeer de verantwoordelijkheid en het risico draagt voor het realiseren van molenmakerswerk en
- die vertrouwd is met het restaureren, onderhoud plegen en nieuwbouw van Nederlandse molens op basis van bestendige eigen kennis, ervaring en specialiteit, als prominent onderdeel van de visie, het beleid, de bedrijfsvoering, de continuïteit en de communicatie van het bedrijf en
- die als onderneming investeert in de hiervoor benodigde kennisuitwisseling, vaardigheden, kwaliteitszorg en samenwerking.

3.2 Basiseisen

Identificatie

Het bedrijf kan ter identificatie overleggen:

1. Inschrijving in Handelsregister;
2. Inschrijving bij bedrijfsvereniging;
3. Statuten en leveringsvoorwaarden;

4. Het bedrijf is gevestigd en werkzaam als hoofdaannemingsbedrijf in de bouwnijverheid;
5. Bank-, btw en g-rekening nummer;
6. CAR- en WA verzekering;
7. Leveringsvoorwaarden.

Huisvesting

De permanente huisvesting, zoals: kantoor, werkplaats en opslag van materialen en materieel, is afgestemd op de bedrijfsvoering.

4 Eisen aan het beleid en de kwaliteitszorg

4.1 Identiteit en bedrijfsprofiel

De bedrijfsidentiteit is aantoonbaar geformuleerd in een bedrijfsprofiel waarin is omschreven: soort werkzaamheden, specialismen, kennis, vaardigheden, grootte, werkterrein (geografisch), waarom is het bedrijf goed in wat het doet, de bedrijfsgeschiedenis en de ethiek van restaureren.

4.2 Inzicht in producten, dienstverlening en advisering

Het bedrijf heeft inzicht in haar producten, dienstverlening en advisering. Dit wordt aangetoond door middel van een referentielijst. De lijst biedt een overzicht van alle opgeleverde werken van de laatste vijf jaar en van de onderhanden werken. Per werk wordt aangegeven of het een rijks-, provinciaal of gemeentelijk monument betreft. Indien beschikbaar, wordt het monumentnummer, genoemd. Tevens het adres, de globale gerealiseerde omzet (per project en per jaar), de soort werkzaamheden, zo mogelijk gesplitst in molenbouw, onderhoud, advisering en service. Tevens de naam van de opdrachtgever en/of architect/adviseur. De omzet dient als indicatie van de omvang en complexiteit van het werk en de capaciteit van het bedrijf.

4.3 Serviceverlening

Het bedrijf verleent service en heeft een overzicht van de meest voorkomende activiteiten die tot service gerekend worden. Service komt voort uit het lopende werk en ervoor worden geen kosten in rekening gebracht. Hieronder worden bijvoorbeeld garanties en onderhoudsperiodes gerekend. Service wordt verleend om de klant tevreden te stellen en te binden.

4.4 Strategische visie

Het bedrijf heeft een strategische visie geformuleerd met aandacht voor: de gewenste toekomstsituatie, de organisatie, huisvesting, materiaal en materieel, functies en aantal medewerkers, rol van de directie, financiële situatie, rol van opdrachtgevers en het Rijk en de rol van wet- & regelgeving.

4.5 Doelstellingen geformuleerd

Het bedrijf heeft bij de strategische visie behorende doelstellingen geformuleerd. De doelstellingen zijn SMART geformuleerd.¹

4.6 Verantwoordelijkheden bij de directie

De directie is verantwoordelijk voor het formuleren, het actueel houden en het communiceren naar de medewerkers van het beleid.

---

¹ Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Resultaat-gebonden, Tijdsgebonden.

4.7 Evaluaties

Het bedrijf voert periodiek (op een vaste tijd, één of twee keer per jaar,) evaluaties uit van het beleid, de doelstellingen en de bedrijfsprocessen. Het maakt daarvan een directieverslag/ management review. Daarin staan ook nieuwe doelstellingen voor de volgende periode.

4.8 Klachten

Het bedrijf registreert klachten en toont aan hoe die afgehandeld zijn.

4.9 Klanttevredenheidsverklaringen

Het bedrijf kan klanttevredenheidsverklaringen overleggen. Of toont anderszins aan dat het actief de mening van klanten over de werkzaamheden van het bedrijf probeert te achterhalen. Dit gebeurt standaard na de realisatie van grote projecten en periodiek bij vaste klanten. De vorm waarin dit gebeurt wordt bepaald door het bedrijf.

4.10 Continuïteit

De onderneming dient kennis, vaardigheden en kwaliteitsbewustzijn binnen de organisatie op peil te houden, ook in het geval de directie tijdelijk haar functie niet kan vervullen, om als erkend molenmaker gekwalificeerd te blijven.

4.11 Externe kwaliteitsbewaking

De certificaathouder dient medewerking te verlenen aan de door of namens de certificatie-instelling uit te voeren controlewerkzaamheden door toegang tot het bedrijf en de werken te verlenen en desgevraagd in alle relevante documenten inzage te verschaffen.

5 Kennis en kunde binnen het bedrijf

5.1 Kennis en directie

De bedrijfsvoering geschiedt onder leiding van een persoon met aantoonbare vakbekwaamheid in molenmakerswerk. De directie kan dit ondervangen door een ervaren voorman in aan te stellen die de directie op het gebied van het molenmakersvak ondersteunt en op de werkvloer verantwoordelijk is voor het vakinhoudelijke eindresultaat.

5.2 Voldoende eigen personeel met kennis van molenmakersvak

Het bedrijf beschikt over voldoende eigen personeel met aantoonbare vakbekwaamheid in molenmakerswerk. 'Voldoende' betekent dat het bedrijf de werkzaamheden kan blijven uitvoeren die nodig zijn voor het voortbestaan van het bedrijf. Dit kan deels ondervangen worden door het inhuren van ZZP-ers. Daarvan dient het bedrijf aan te tonen dat deze vakbekwaam zijn in het molenmakersvak. Als bewijs hiervoor voldoen een CV en een lijst met projecten waaraan deze mensen gewerkt hebben inclusief omschrijving van hun werkzaamheden, ondertekend door een opdrachtgever. Het bedrijf dient in dit geval voldoende vakbekwaam eigen personeel te hebben om deze mensen aan te sturen.

5.3 Functieomschrijvingen

Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de medewerkers zijn omschreven in een functieomschrijving. Het bedrijf kan ook verwijzen naar de functieomschrijvingen van de CAO- (UTA en bouw) eventueel aangepast aan het molenmakersvak.

5.4 Hiërarchische verhoudingen

De hiërarchische verhoudingen, taken en bevoegdheden zijn duidelijk en omschreven en bekend bij directie en medewerkers.

5.5 Overzicht kennis en kunde

Het bedrijf beschikt over een overzicht van de aanwezige kennis en kunde van de medewerkers. Het heeft per medewerker een overzicht van diploma's alsmede van de ervaring. Ervaring blijkt uit de werkzaamheden die de werknemer op diverse projecten heeft uitgevoerd

5.6 Scholingsplan

Het bedrijf beschikt over een meerjarig scholingsplan gebaseerd op de inventarisatie van aanwezige kennis en kunde onder het personeel en een analyse van de eventuele lacunes daarin. Het scholingsplan dient tenminste de komende twee jaar te beslaan.

6 Primair proces

6.1 Wijzigingen t.o.v. bestek

Voor het verwerken van wijzigingen t.a.v. het bestek tijdens de projectuitvoering hanteert het bedrijf een vaste werkwijze, zowel op kantoor als op de bouwplaats. Wijzigingen worden vastgelegd.

6.2 Offertes

Het bedrijf hanteert een vaste (beschreven) werkwijze voor het uitbrengen van aanbiedingen aan mogelijke klanten. Hiervoor is een sjabloon aanwezig. Offertes worden altijd voorzien van leveringsvoorwaarden AVA. Alle werkzaamheden boven de €1000,-- worden in een offerte vastgelegd.

6.3 Opdrachtaanvaarding

Het bedrijf hanteert een vaste werkwijze voor het aanvaarden van opdrachten en het verwerken van wijzigingen bij opdrachtaanvaarding. Als de opdrachtverstrekking betrekking heeft op een offerte wordt daarnaar verwezen. Anders stuurt de molenmaker een AVA contract en AVA voorwaarden. Als de opdracht telefonisch wordt bevestigd spreekt het bedrijf af wie de opdracht op schrift zet. Als de molenmaker deze taak op zich neemt draagt hij zorgt voor een bevestigend antwoord van de opdrachtgever.

6.4 Goederen ter beschikking gesteld door opdrachtgever

Het bedrijf hanteert vaste werkwijzen met betrekking tot de verwerking van goederen die door de opdrachtgever ter beschikking worden gesteld. Bedrijven voor wie dit van toepassing is dienen een vaste werkwijze te hebben. Die dient ook omschreven te zijn.

6.5 Bestellen materiaal en goederen

Goederen en materiaal worden altijd met heldere en duidelijke specificaties, in principe altijd schriftelijk en bij uitzondering mondeling besteld.

6.6 Ingangscontrole en keuring

Goederen worden bij ontvangst, aan de hand van keuringsinstructies gekeurd. Het personeel dient op de hoogte te zijn wie verantwoordelijk is voor het accepteren van goederen en wat de keuringscriteria zijn.

6.7 Tijdelijke huisvesting

De tijdelijke huisvesting en bouwplaatsinrichting, voldoet aan de eisen die de projectuitvoering vraagt.

6.8 Materieel en gereedschap

Het bedrijf heeft geschikt en periodiek op veiligheid gekeurd materieel en gereedschap voor de uitvoering van de werkzaamheden als molenmaker en heeft daarvan een inventarisatie en een onderhoudsoverzicht.

6.9 Aanvullende werkinstructies

Het bedrijf beschikt over aanvullende werkinstructies voor situaties waarbij het vakmanschap ondersteuning behoeft. Dat kan een schriftelijke toelichting zijn, maar kan ook in de vorm van een tekening of foto's.

6.10 Bijzondere processen en kritische omgevingscondities

Bijzondere processen en kritische omgevingscondities worden onderkent. Het bedrijf treft maatregelen ter beheersing van de kwaliteit en de veiligheid. Deze maatregelen worden per project vastgelegd.

6.11 Oplevering

Oplevering van werken boven de € 5000,- geschiedt altijd schriftelijk en wordt door de opdrachtgever en het molenmakersbedrijf ondertekend.

7 Secundair proces

7.1 Arbobeleid

Het bedrijf beschikt over een arbobeleid waarin aspecten zijn opgenomen als veiligheid, gezondheid en welzijn en heeft dat op papier. Het bedrijf is in bezit van een RIE en het bijbehorende plan van aanpak, inclusief bouwplaatsinspecties. Deze worden door het molenmakersbedrijf zelf uitgevoerd of door een daartoe bevoegd bedrijf.

7.2 Personeelsbeleid

Het bedrijf heeft een strategisch personeelsbeleid gebaseerd op gegevens van ziekteverzuim, personeelsverloop en leeftijdsopbouw en analyse van kennis en kunde. Om het personeelsbeleid te bepalen maakt het bedrijf gebruik van een analyse van deze gegevens.

8 Kwaliteit in de keten

8.1 Selectie onderaannemers

Een molenmaker werkt samen of treedt op als hoofdaannemer voor andere vakdisciplines, zoals metselaars, voegers, schilders, smeden, steenhouwers en rietdekkers. Een molenmakersbedrijf moet inzicht hebben in hun werkzaamheden om het werk van deze partijen te kunnen beoordelen. Het bedrijf heeft vastgelegd hoe en op basis van welke criteria onderaannemers/ZZP-ers worden geselecteerd. Daarbij staat centraal dat door inhuur van onderaannemers/ZZP-ers het kwaliteitsniveau van het molenmakersvak, zoals dat door het bedrijf geleverd wordt, gehandhaafd blijft.

8.2 Selectie toeleveranciers

Het bedrijf heeft de selectiecriteria voor toeleveranciers vastgelegd.

9 Kwaliteit eindproduct

9.1 Gerealiseerd werk

Het molenmakersbedrijf levert kwaliteit. Te beoordelen door de vakinhoudelijke auditor. Deze is een autoriteit in zijn vak en wordt door de molenmakersbranche als zodanig erkend. De werkzaamheden mogen niet in strijd zijn met de Monumentenwet, dan wel de provinciaal of gemeentelijke monumentenverordening.

9.2 Verantwoording van het werk (technisch)

Het molenmakersbedrijf kan verantwoorden waarom het bepaalde technische keuzes gemaakt heeft.

9.3 Verantwoording van het werk (restauratie-ethisch)

Het molenmakersbedrijf kan verantwoorden en beargumenteren waarom het bepaalde restauratie-ethische keuzes gemaakt heeft. De molenmaker is op de hoogte van de laatste restauratie-opvattingen van de RCE, verwoord in de brochure "Een Toekomst voor Molens", RCE, 2011.

10 Eisen aan externe kwaliteitsbewaking

10.1 Algemeen

De certificatie-instelling moet voor het werkterrein 'bouw' op basis van NEN-EN-ISO 9001 zijn geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie.

De certificatie-instelling moet een overeenkomst hebben gesloten met de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM) om deze beoordelingsrichtlijn te gebruiken. De certificatie-instelling dient het curriculum vitae van de auditors ter goedkeuring te verstrekken aan de Stichting ERM. De certificatie-instelling rapporteert ten minste jaarlijks (in maart) aan de Stichting ERM over de uitgevoerde certificatiwerkzaamheden in het kader van deze beoordelingsrichtlijn. In deze rapportage moeten de volgende onderwerpen zijn opgenomen:

- aantal ontvangen certificatie-aanvragen
- aantal certificaathouders aan het begin van het verslagjaar
- aantal certificaathouders aan het einde van het verslagjaar
- aantal nieuwe certificaten in het verslagjaar
- aantal uit te voeren audits in het verslagjaar
- aantal uitgevoerde audits in het verslagjaar
- aantal opgeschorte certificaten
- aantal ingetrokken certificaten
- aantal beëindigde certificaten
- algemene rapportage over de auditbevindingen per controle aspect in hoofdlijnen en in detail per scope, waarbij de volgende onderdelen worden beschreven:
  - trends in tekortkomingen
  - eventuele overige zaken die naar het oordeel van de Certificerende Instelling voor het CCvD Restauratiekwaliteit van belang zijn

- ontvangen klachten van derden
- sancties / vervolgacties, waarbij de volgende onderdelen worden beschreven:
- schriftelijke waarschuwingen
- extra bezoeken
- opschortingen van certificaten
- intrekking van certificaten
- aantal uitgevoerde toelatingsonderzoeken
- aantal gecertificeerde organisaties
- de kwalificaties van het certificatiepersoneel

10.2 Frequentie

De certificatie-instelling controleert met een basisfrequentie van een keer per jaar of het bedrijf (nog) voldoet aan de eisen uit de BRL 'De Erkende Molenmaker 2012'. Zo nodig kan de certificerende instelling bovenvermelde basisfrequentie in overleg met het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit bijstellen. Op grond van de bevindingen van de certificerende instelling kan de individuele frequentie hiervan afwijken.

10.3 Sanctiebeleid

De certificatie-instelling kan sancties treffen tegen het bedrijf. De certificatie-instelling hanteert de volgende regels en gradaties:

Aandachtspunt

Een aandachtspunt is een afwijking die wordt geconstateerd op punten die niet van invloed zijn op de kwaliteit van het restaureren of die geen direct risico betekenen voor het object. Bijvoorbeeld als er een personeelsdossier incompleet is. Kleine afwijkingen in de uitvoeringskwaliteit met een incidenteel karakter kunnen ook als aandachtspunt benoemd worden. Een aandachtspunt wordt vermeld in de rapportage en gecontroleerd bij de volgende toets. Bij certificaathouders wordt bij de terugkoppeling de afspraak gemaakt, over de uiterste termijn waarbinnen het punt verbeterd dient te zijn. Bij een aanvrager wordt geen termijn gesteld. Is er geen gevolg aan gegeven wordt het een verbeterpunt.

Verbeterpunt

Een verbeterpunt is een minder ernstige afwijking dan een tekortkoming, die moet leiden tot maatregelen binnen een af te spreken termijn. Het kan een inhoudelijk punt betreffen zoals niet gekeurd materieel. Het kan ook gaan om een eerder geformuleerd aandachtspunt dat niet opgepakt is.

Een molenmaker mag niet meer dan drie verbeterpunten hebben.

Bij certificaathouders wordt bij de terugkoppeling de afspraak gemaakt, over de uiterste termijn waarbinnen het punt verbeterd dient te zijn. Bij een aanvrager wordt geen termijn gesteld. Bij drie verbeterpunten wordt het uitreiken van een certificaat aangehouden. Een bestaand certificaat wordt tijdelijk opgeschort. Als het bedrijf (binnen drie maanden) bewijs levert dat het /de verbeterpunt (en) verholpen is/zijn wordt de opschorting ongedaan gemaakt. Bij de volgende toets wordt gecontroleerd of de maatregelen ook structureel ingebed zijn in de organisatie. Is er geen gevolg aan gegeven, dat wordt het een tekortkoming.

Tekortkoming

Een tekortkoming is een ernstige afwijking die moet leiden tot direct te nemen maatregelen naar aanleiding van een audit. Een bedrijf mag geen tekortkoming hebben. Bij certificaathouders wordt bij de

terugkoppeling de afspraak gemaakt , dat de uiterste termijn waarbinnen het punt verbetert dient te zijn is 3 maanden is.

Bij een aanvrager wordt geen termijn gesteld. Bij een tekortkoming wordt het uitreiken van een certificaat aangehouden. Een bestaand certificaat wordt tijdelijk opgeschort. Als het bedrijf binnen drie maanden bewijs levert dat de tekortkoming is verholpen wordt een certificaat afgegeven, dan wel wordt de opschorting ongedaan gemaakt. Bij de volgende toets wordt gecontroleerd of de maatregelen ook structureel ingebed zijn in de organisatie.

10.4 Deskundigheid

De certificerende instelling dient voor het auditen en voor de beoordeling van rapporten van een auditor functionarissen in te zetten met een opleiding, kennis en ervaring overeenkomstig onderstaande tabel. De auditor dient ten minste een keer per jaar met de certificatie-instelling actief deel te nemen aan een gezamenlijke evaluatiedag die indien nodig leidt tot aanbevelingen voor aanpassing of verbetering van de BRL 'De Erkende Molenmaker 2012' aan het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit.

Certificatiepersoneel	Opleiding	Kennis en Ervaring
Auditor (restauratiedeskundige)	HBO- niveau	<ul style="list-style-type: none"> • Monumentenzorg, restauratietechniek en met name restauratieuitvoering van molens • Bouwkunde, eventueel in combinatie met architectuurhistorie of kunsthistorie • Ten minste tien jaar actief betrokken zijn bij restauratieprojecten • Auditing • Is de algemene pensioengerechtigde leeftijd nog niet gepasseerd, of ten hoogste met vijf jaar. • Onafhankelijk van het bedrijf, de te beoordelen objecten en de bij de planvorming, begeleiding of uitvoering hiervan betrokken partijen • Curriculum vitae ter goedkeuring naar de Stichting ERM.
Auditor (bedrijfsvoering, kwaliteitszorg, certificering)		<ul style="list-style-type: none"> • Lead auditor ISO
Beslisser	HBO- niveau	<ul style="list-style-type: none"> • Managementervaring • Kennis van certificatie en minimaal 5 jaar ervaring met certificeren • Kennis van accreditatiecriteria

10.5 Onafhankelijkheid

Degenen die de audits uitvoeren, mogen op geen enkele wijze betrokken zijn bij de planvorming, begeleiding of uitvoering van objecten die tijdens de audits worden beoordeeld.

Bij herhalingsstoetsen wordt zo mogelijk na ten hoogste zes jaren de auditor van de voorgaande toetsen vervangen door een andere auditor om een evenwichtige beoordeling over langere termijn te verkrijgen.

Bijlage 1: model tekst certificaat

Het certificaat is afgegeven conform de BRL 'De Erkende Molenmaker 2012' aan het molenmakersbedrijf....., gevestigd.....

De goedkeuring is afhankelijk van het blijvend voldoen aan de eisen zoals opgenomen in de BRL 'De Erkende molenmaker 2012', hetgeen door de certificerende instelling periodiek zal worden beoordeeld.

Dit certificaat heeft betrekking op het werkterrein 'molenmaken' zijnde een bedrijf gespecialiseerd in het bouwen, onderhouden en restaureren van Nederlandse als beschermde monumenten aangewezen molens en de hiervoor van belang zijnde voorbereidingen, vakbekwaamheid, kwaliteitsbewaking, procesbewaking en bedrijfsvoering. Het is een ambachtelijk bedrijf dat geregistreerd staat als hoofdaannemer in de bouwnijverheid met grote kennis van (soorten) molens, de historische constructiemethoden, toegepaste materialen en technieken in molens.

Een molenmaker werkt samen of treedt op als hoofdaannemer voor andere vakdisciplines, zoals metselaars, voegers, schilders, smeden en rietdekker. Hij moet inzicht hebben in hun werkzaamheden om het werk van deze partijen te kunnen beoordelen.

Onder de term 'molen', zoals hierboven gebruikt, wordt verstaan molens die gebouwd werden of worden om een werktuig mee aan te drijven. Molens die enkel bedoeld zijn om elektriciteit mee op te wekken – windturbines- vallen hier buiten.

Nadere informatie over het certificaat en de van toepassing zijn de eisen uit de Beoordelingsrichtlijn 'De Erkende Molenmaker 2012' kunt u opvragen bij de certificerende instelling. De Beoordelingsrichtlijn wordt beheerd door de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg.

Dit certificaat bestaat uit 1 pagina.

Nummer:

Afgifte: .....

Vervaldatum: .....

Op het certificaat worden vermeld: het logo Restauratiekwaliteit, het logo NVVM en het logo van de certificerende instelling.

Bijlage 2. Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Het beeldmerk 'Restauratiekwaliteit', is ontwikkeld om naar alle betrokken partijen duidelijkheid te verschaffen over de kwaliteitsborging van activiteiten in de monumentenzorg, waaronder 'Erkend Molenmaker' volgens BRL 'De Erkende Molenmaker 2012'.

Het beheer van het merk en het toezicht op een juist gebruik van het beeldmerk wordt uitgeoefend door het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit, dat functioneert onder ERM. De daartoe bevoegde certificerende instellingen zien toe op een juist gebruik van het beeldmerk tijdens hun controles bij de gecertificeerde organisaties.

Erkende Molenmakers die zijn gecertificeerd voor de in de BRL 'De Erkende Molenmaker 2012' beschreven activiteiten mogen het beeldmerk voeren. Zij verkrijgen het recht om het beeldmerk te plaatsen:

- op rapportages over uitgevoerde activiteiten, maar alleen als de activiteiten voor het betreffende onderzoek zijn uitgevoerd onder certificatie accreditatie en duidelijk vermeld is dat de eisen uit de BRL 'De Erkende Molenmaker' van toepassing zijn;
- op briefpapier, mits de brief geen melding maakt van restauratie-activiteiten die niet zijn of worden uitgevoerd onder certificatie;
- in algemene zin (inclusief promotie en bedrijfspresentatie op bijvoorbeeld bedrijfsauto's), als dit materiaal mede betrekking heeft de restauratie van molens die is of wordt uitgevoerd onder certificatie

Wanneer een document over meerdere activiteiten gaat, waarvan een deel wel en een deel niet onder certificatie is of wordt uitgevoerd, dan mag het beeldmerk alleen in dat document worden geplaatst op een zodanige manier dat volstrekt duidelijk is welke activiteiten onder certificatie zijn uitgevoerd.

Met "onder certificatie" wordt bedoeld "conform de eisen, zoals omschreven in de BRL 'De Erkende Molenmaker 2012'". Hierbij geldt de ten tijde van de uitvoering van de restauratie vigerende versie van de BRL.

Tegen erkende molenmakers die het voorgeschreven gebruik van het beeldmerk overtreden kunnen sancties worden ingesteld. Een mogelijke sanctie is het verlies van de bevoegdheid van het gebruik van het beeldmerk. Het beeldmerk is wettig gedeponeed.

Elk misbruik van het beeldmerk door niet gecertificeerde organisaties kan privaatrechtelijk worden aangepakt.